

HÖSTNUMMER • ÅRGÅNG 69 • NR 3
Berga i SEPTEMBER 2009

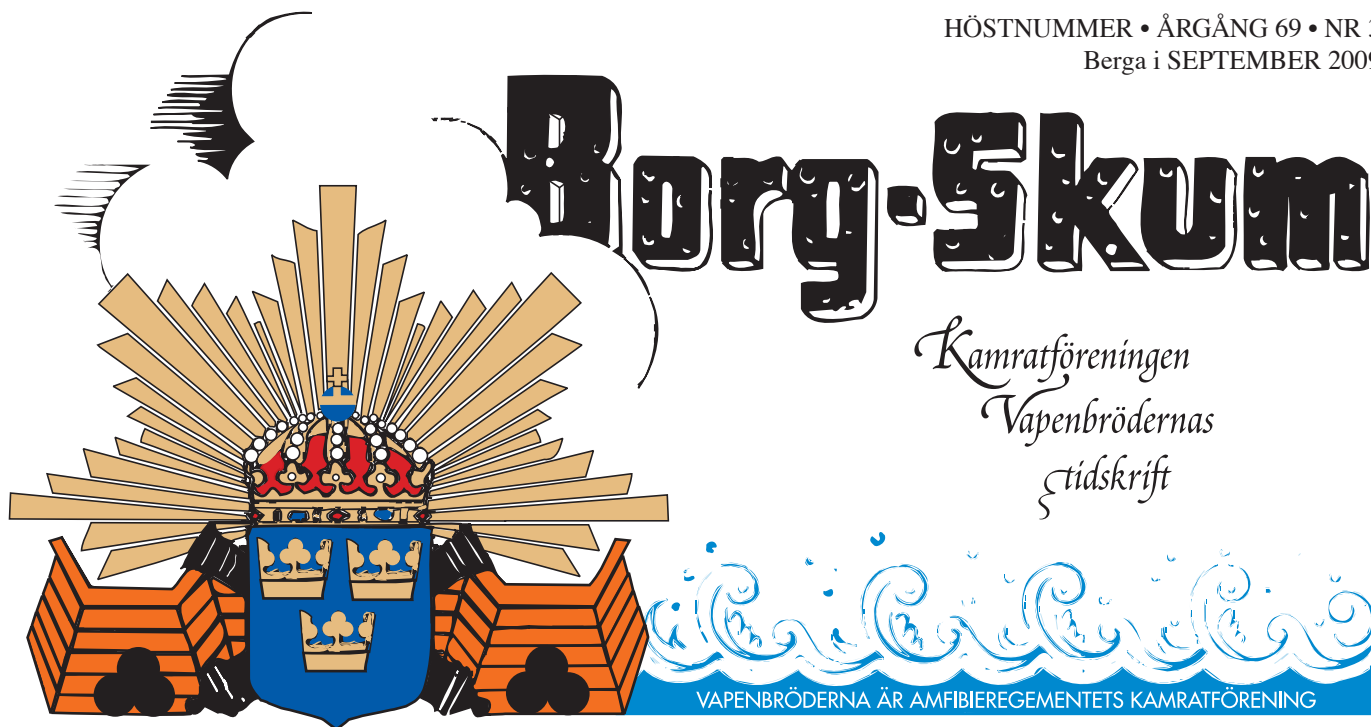

Foto: Kristina Swaan

I "vårat" norra område i Afghanistan, är det fantastiskt grönt och vackert på väg till Kunduz och Meymane.

Sakta börjar man märka sommarens avslut – brunbrända vägkanter, oxelhäckens bär börjar bli gula, björkarnas löv ser livlösa ut och nätterna är fuktiga. Men vilken fin sommar det har varit i skärgårdshavet, helt underbar.

Inte helt underbart är det faktum att den årliga kamratträffen blev inställd p g a för få deltagande. Sorgligt. Förhoppningsvis är detta en engångsföreteelse för det kan väl inte vara så att kamratkretsen går samma väg som våra förband d v s till evig dvala.

Det finns ett antal bloggar på nätet där det diskuteras med en friskhet som känns välgörande angående försvaret och dess hanterande. Tidigare har det inte varit särskilt lyckat att "tycka" eller ifrågasätta även om vissa chefspersoner ofta talade om att det minsann är "högt i tak" i vår organisation. Apropos "tycka till" – för några veckor sedan kom jag av en händelse att få läsa en av våra mera kända kvällstidningar och upptäckte då att en journalist hade skrivit en inlägg om hur det är att vara officer i dagens försvarsmakt. Första gången på länge så skriver någon ett par sanningens ord och jag blev så

imponerad av den klarsikt vederbörande visade att jag mailade för att få tillstånd att återge artikeln. Det fick jag! Vapenbroder, du kan läsa artikeln på sidan 11. Vill du veta mera så gå in på skribentens blogg – hon kan sin sak.

Vapenbröder, B-S har haft sparsamt med nyheter och händelser från regementet under detta år beroende på att förbandets informationschef, Kristina Swaan, har varit på mission i Afghanistan och den som haft tjänsten under tiden inte har varit tillmötesgående avseende nyheter och annat. Visst har vi fått veta vad som sig tilldragit har men ofta i efterhand.

Förhoppningsvis blir det en ljusning härvidlag nu när ordinarie infoch Mj Kristina Swaan har återkommit efter sin sejour i Afghanistan.

Vi har under sommaren deltagit i det Nordiska Militära Kamratföreningsmötet som avhölls i Karlskrona och det blir mera därom i nästa nummer av B-S. ■

Red.

REDAKTION

Redaktör:

Hans-Jochen Seifert
tillika ansvarig utgivare
Tfn 08 541 316 56
Mobil 0708 541 385
lenjoc@telia.com

Redaktionskommitté:

Ingemar Wemmenhög
Tfn 08-541 360 12

Redaktionens adress och tfn:

Borg-Skum
1. Amfibieregementet
130 61 Hårsfjärden
Tel 08 502 63 000

Utgivning:

Fyra nummer per år

Layout:

P&B Grafiska HB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:

Wassberg + Skotte Tryckeri AB

VAPENBRÖDERNA

Amf 1, 130 61 Hårsfjärden

Årsavgift:

125 kr

Plusgiro:

9 33 80-4

Bankgiro:

473-0537

Skattmästarens adress och tfn:

Kristina Granath
Rindöby 1 · 185 41 Vaxholm
Tel : 08 541 363 42

Adressändring meddelas skattmästaren

VAPENBRÖDERNAS STYRELSE

Hedersordförande:

Överste 1. gr Curt Karlberg

Ordförande:

Överste Jonas Olsson

1. vice ordförande:

Bengt Svanteson

2. vice ordförande/tillika klubbmästare:

Christina Grahm

Övriga styrelseledamöter:

Hans-Jochen Seifert,
Staffan Vestin, Agneta Blom,
Tommy Aasa, Gun Källman,
Svenåke Wickström,
Per Brännhammar,
Kristina Granath,

Suppleanter:

Anitha Pettersson,
Claes-Arne Sunnman

Revisorer:

Håkan Söderlindh,
Christer Uppström

Revisorssuppleant:

Christer Sandström

Vapenbrödernas Valberedning:

Karin Enström samt Håkan Melin
(sammankallande)
Göran Mattson

Kontaktman för föreningsmedlemmarna

Om Du har frågor eller förslag rörande
föreningens verksamhet m m.

Skriv eller ring till:

Per Brännhammar
V Bangatan 53 A, 195 40 Märsta
Tfn 08 591 138 88

GLÖMT MEDLEMSAVGIFTEN

ORDFÖRANDE

i Vapenbröderna

Foto: HJS

VERKSAMHETEN PÅ REGEMENTET ÄR EFTER

en välbehövlig semester nu åter i full gång. Huvudinryckningen i augusti innebär nu att det är ca 800 soldater som utbildas. Det är verkligen roligt att regementet nu med full kraft producerar och utbildar mot det nya insatsförsvaret.

Den stora värnpliktomgången ger oss goda möjligheter att rekrytera och snabbt inta den nya organisationen med stående förband och anställda soldater.

Samtidigt är det mycket som skall falla på plats för att inriktningspropositionen skall kunna förverkligas. Den omstrukturering av försvarsmakten som krävs är omfattande och kommer att innebära stora förändringar. Vi får ett nytt personalförsörjningssystem, värnplikten läggs vilande och våra stödmyndigheters (FMV, FOI, FHS, PliktV) uppgifter kommer att förändras.

Omstruktureringen kommer också att innebära förändringar i grundorganisationen och i personalramar för försvarsmakten som helhet. Målet är att skapa balans mellan uppgifter, krav på operativ effekt och tilldelad ekonomi. Det känns bra att inriktningspropositionen är tydlig för våra två insatsförband 2. Amfibiebataljonen och 17. Bevakningsbåtskompaniet.

2. Amfibiebataljonen föreslås att fortsatt utvecklas till manöverbataljon med amfibisk förmåga. 17. Bevakningsbåtskompaniet föreslås att fortsatt vidmakthållas vilket är viktigt för förmågan till hamn- och basskydd samt undervattensstridsförmågan.

Arbetet är nu påbörjat för att utveckla förbanden mot insatsorganisationen 2014.

Kompetensen att lösa uppgifter inom den sjöoperativa arenan kommer fortsatt att vara viktig och nödvändig. Det finns en stor efterfrågan internationellt och i vårt omedelbara närområde av vår unika förmåga. Den kvalitet och det engagemang som karakteriserar Amfibiekåren kommer även i framtiden att vara efterfrågad.

För min personliga del så överlämnar jag befälet över Amf 1 till överste *Ola Truedsson* den 25 september vid en ceremoni på Berga. Det har varit fyra spännande och utmanande år som chef. Mycket har skett, inte minst flytten av regementet men också den nu etablerade internationella amfibiestyrkans uppsättande och plats som registerförband som kröntes med insatsen i Tchad. Förbandet har också ansvarat för Kosovo bataljonen KS 15 och nu senast för delar i marinens insats i Adenviken med delar av vår bordningsstyrka.

Många nya utmaningar ligger framför regementet men det känns bra att överste *Ola Truedsson* nu tillträder. Ola har en bred erfarenhet från HKV, utlandstjänst och som förbandschef. Att Ola dessutom i närtid varit stf C Amf 1 gör att det inte kommer att krävas någon lång startsträcka. Ola är dessutom öppen, trevlig och utrustad med både tålamod och beslutsförmåga.

Avslutningsvis – hjälp till att rekrytera nya medlemmar! ■

Håll till godo med en ny Borgskum!

Jonas Olsson
Regementschef

Ny medlem!

Vi hälsar honom välkommen i kamratkretsen

Evert Näslund, Vaxholm/Rindö

”VI KOM IGEN!”

En minnesrodd i Finland 2008

Text & foto:

Bo Sunnefeldt
Kustjägare och reservofficer 1965–69

Våren 1808. I turbulensen av Napoleons aggressiva maktambitioner hade Sverige hamnat som enda nation allierad med hans motståndare Storbritannien. Fransmännens storpolitiska spel gav ryssarna fria händer mot Sverige. I februari anföll de vår östra rikshalva. Via den optiska telegrafan mellan Åland och Grisslehamn meddelades Stockholm om utbrottet av det krig som skulle komma att bli det finska kriget 1808–09.

Rutten

Krigsutvecklingen och skärgårdsförsvaret våren 1808

Från svensk/finsk sida var den inledande krigsutvecklingen ytterst ogynnsam. När även Danmark-Norge förklarade krig måste Sveriges försvarskrafter fördelas i ytterligare två hotade riktningar. I Danmark fanns också en spansk-fransk kår under en viss marskalk Bernadotte... Någon möjlighet att avvara än mindre föra över förband från Sverige till Finland fanns inte åtminstone så länge isen låg. I Finland retirerade den huvudsakligen inhemska hären därför planenligt norrut i väntan på förstärkningar. Stödjepunkten Sveaborgs kapitulation i maj innebar ytterligare ett svårt bakslag. Ryssarna ockuperade snart hela sydvästra Finland. Roslagen, huvudstaden och landet hotades dessutom genom att Åland i april ockuperades av en över isen framryckande fiende.

Sveriges indelta armé var för liten att möta alla dessa hot. I mars påbjöds därför upprättandet av det så kallade lantvärnet – en folkarmé enligt franskt mönster och värnpliktsförsvarets föregångare. Den 10 april samlades den nyrekryterade ”Grisslehamns Skärgårds

Bataillon” för övning i gevärshandling. Fem dagar senare ansågs styrkan färdig att möta ett eventuellt anfall från Åland. Allmogen där lyckades dock ta de utspridda ryssarna tillfånga och anfallet från Danmark-Norge uteblev. Nu kunde krigsledningen koncentrera sig på den östra fronten.

Landstigning vid Lemo 1808.

Planering av en amfibieoperation 1808...

Som stöd till en svensk offensiv söderut i Finland planerades en serie amfibieoperationer längs den finska kusten. Syftet med den första i juni var att land-sätta en kår vid Lemo strax söder om

Åbo, fördriva fienden, ”utbreda sig i landet” och initiera en bonderesning i området. Planen var rätt tänkt, men trupperna helt otillräckliga. Endast 2 600 man, huvudsakligen bestående av dåligt utbildade och utrustade soldater ur Upplands lantvärn kunde avdelas. Därutöver ingick mindre delar ur några reguljära gardesförband. Kåren skulle transporteras till Finland med skydd av den så kallade Skärgårdsflottan, även benämnd Arméns flotta. Till chef för företaget utnämndes *generalmajor Ernst von Vegesack*.

Tvåhundra år senare fick under-tecknade gamle skärgårdskrigare idén att med en äldre roddbåt genomföra ett mikro-dacapo av det finska krigets första amfibieföretag. Det visade sig också att finnarna tänkte ha en omfattande minneshögtid vid Lemo. Planeringen rivstartade.

... och 200 år senare

Landstigningsflottan 1808 bestod av ”några och 70 segel”, bland annat grundgående, bestyckade rodd- och segelbara båtar av olika storlekar. Vår flotta m/2008 var betydligt modestare.

Rodd

Genom välvilligt tillmötesgående från Sjövärnsskåren ställdes såväl en gammal valbåt (för rodd av tio man) som en betydligt yngre rorsman till projektets förfogande. När väl dessa centrala ingredienser fanns, kunde jag drista mig till att erbjuda överste *Henrik von Vegesack*,

fem man utöver undertecknad. Efter en helgträning på Märsgarn var kåren samtränad och beredd att utgå. Tala om hög insatsberedskap för internationell tjänst!

Uppbrott, färd...

Amfibiekåren modell 1808 samlades efter diverse umbäranden vid Berghamn nära Houtskär i Åbolands skärgård. Vår kår anlände dit med gott stridsvärde via Åbofärja och lokalbuss. "Då vinden på aftonen den 13. blef tämligen gynnsam" bröt 1808 års män upp mot öster. Vi följde efter – dock efter ett smärre intermezzo. *Ebbe*, amatörpyrotekniker och läkare (en synnerligen lämplig kombination), övervakad av *Hans*, före detta brandchef i Stockholm, råkade i starten vådaskjuta vår stolta flagga med ett skott från salutkanonen! Krutärren gav dock företaget en lagom krigisk touch... "Överallt – HAL UT"!

I syfte att dölja företaget för de delar av en ryska flotta som antogs finnas i området, valde våra föregångare en trång, ovanlig rutt utanför de gängse segellederna. Själva hade vi gärna uppskattat att ses mer av media och lokalbefolkning! *Wictor*, som med föredömliga (men kanske ändå något överdrivna)

Faktaruta

Förluster Lemo

Svenska: drygt 200 man, varav 60 stupade.

Ryska: knappt 300 man.

Finska krigets fortsättning

Efter inledande framgångar under sommaren 1808 tvingas den svensk-finska armén åter till reträtt. I december är kampen om Finland i praktiken över. Våren 1809 bjuder på stor militär och politisk turbulens: förbanden vid gränsen mot Norge revolterar och tågar mot Stockholm, kung Gustav IV Adolf arresteras vid en statskupp och ryssarnas upptar sin offensiv, varvid bland annat Umeå intas.

Den 6 juni 1809 får Sverige ny kung, Karl XIII, och ny regeringsform. En svensk offensiv mot Umeå i augusti inkluderande landstigningar misslyckas. Fred sluts med Ryssland i september samt med Frankrike och Danmark strax därefter. Riket delas.

Landstigning vid Lemo 2008.

till vardags bas på Ridderhuset och ägare av en lämplig och pampig följbåt, att axla sin förfaders mantel. Övertalning behövdes inte! Truppen rekryterades till del från Ledningsregementet och Livgardet, det vill säga traditionsbärarna till de en gång deltagande förbanden. Huvuddelen av "kårens" män hämtades dock från Kustjägarveteranerna representerande Amfibiekåren som utvecklade amfibiestridsarvet. Från min egen årskull 65/66 kom inte mindre än

”VI KOM IGEN!”

En minnesrodd i Finland 2008

förberedelser valt att äkta en kvinna från området, hade emellertid låtit ryktet föregå vår färd. En och annan skärgårdsbo noterade därför förundrat den lilla svarttjärade träbåt som i tre knop lirkade sig in bland Åbolands sommarvackra holmar och skär.

Ryssarna (uppvisningsgrupp från S:t Petersburg).

Vår farkost var sannerligen en gammal giktbruten trotjänare. På sätt och vis matchade båten de huvudsakligen ärjade krigare av 40-talsmodell som med skeva, spruckna åror pinade såväl den som sig själva i regn, vågor och vind. Dunket från årorna i årtullarna. Ljudet av vattnet som porlade kring stäven. Glömda muskelgrupper som återupptäcktes. Synen av vidunderlig skärgård. Doften av nytjärad båt och tallbevuxna öar. Regn, vind och sol som härdade hud och sinne. Intensiv levnad! VAPENBRÖDRASKAP!

...och målgång!

Våra föregångare avverkade förflyttningen från Berghamn till Lemo på sex dygn. Vi klarade de 83 kilometrarna på tre. Lantvärnssoldaterna var slitna, spända och några skulle snart dö. För oss var ömhet på diverse ställen det enda negativa. ”Färdiga för landstigning! Res årorna!” Ebbe vid salutkanonen var i sitt esse. Hur lyckades han skjuta automateld?

Inget fientligt mötte lantvärnssoldaterna inled-

ningsvis. *Kårchefen Ernst* var förste man iland. En liten kosackstyrka i närheten red dock i sporrsträck till Åbo och larmade sin överbefälhavare i Finland, *generallöjtnant Buxhoevden*. Denne samlade snart styrkor till ett motanfall som efter ett dygns strider tvingade svenskarna att lämna Lemo samma väg de kommit.

Kårchefen Henrik var också först iland, men möttes av en vänligt sinnad militär uppvisningsgrupp från S:t Petersburg och en svensk ättling till den ryske befälhavaren. Finsk TV och rikspress rapporterade entusiastiskt. Efter pampiga ceremonier med flera hundra inbjudna gäster och höga företrädare för det finska försvaret drog även vi oss tillbaka – men med Åbofärjan. Båten slapp avsedd upphuggning och stannade välförtjänt på ett museum.

Vår kamp i båten mot vågor och vind, upprepningen av operationen 1808 och de forna rikshalvornas trots allt lyckliga delning uppfyllde verkligen på olika plan vårt projekts slogan:

”VI KOM IGEN!”

Vår pampiga fanvakt.

Avlidna medlemmar!

Vi tackar för deras trohet och behåller dem i vårt minne

Rolf Hallengren, Simrishamn
Uno Freminger, Gnesta

Minnesplats för alla omkomna soldater, här kan vi minnas Tomas Bergkwist och Jesper Lindblom som dödades 2005

Denna artikel är baserad på mina upplevelser och kontakter med det Afghanska folket, andra organisationer och nationer jag har samverkat med. Jag har enbart tjänstgjort i det norra området och har utgått från det i min berättelse. Jag vill poängtera att min bild skiljer sig med all säkerhet med någon annans erfarenheter. Jag har heller inte kunnat gå in på detaljer med hänsyn till sekretess.

Camp Marmal.

Afghanistan

nyanser brunt

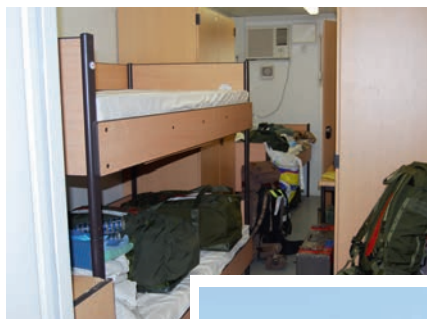
Timmarna på Livgardet

Vi stod uppradade på flera led i korridoren på Livgardet, jag kände mig som en beväring på nytt. Befattningsnummer ropades upp, order och kontraorder gavs, förvirringen var total. Det ska erkännas att jag lyssnade med ett halvt öra, jag hade redan under missionsutbildningen både packat, vägt och skickat all utrustning, trodde jag i alla fall. Men som vanligt i en inte alltid logisk värld, så hade någon av en outgrundlig anledning packat upp all min utrustning och slängt den i en container och nu låg den alltså utslängd i korridoren. Det här kanske inte låter så märkligt, men rätt tid, plats och rätt utrustning gäller fortfarande.

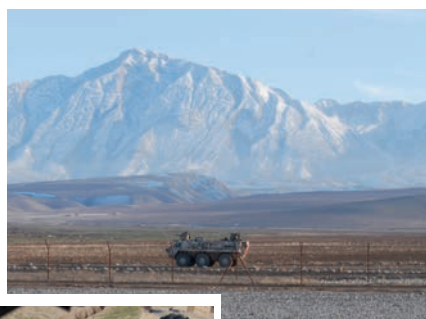
Det som oroadde mig mest var mina vapen jag hade kvitterat ut och skickat samtidigt, förmodligen hade de gått samma öde till mötes. En vecka efter ankomsten till Afghanistan hittades mitt vapen i en container på den svenska campen. Order är bra kontroll bättre!

Äntligen framme

EFTER EN KALL och bitvis guppig flygresa tonade ett bombastiskt ökenlandskap upp sig nedanför oss. Vi gick in för landning, vädret var soligt och klart allt var perfekt, när piloten helt plötsligt drog på gasen, började stiga igen och flyga taktiskt med passagerarplanet. Bakom mig satt en svensk pilot (JAS). Lätt svettig och nervös vände jag mig till honom för att kolla om det är normalt att stridsflyga med ett passagerarplan. Han var om möjligt ännu vitare i ansiktet. Jag insåg snabbt att det bara var att åka med. Efteråt fick vi reda på att den franska piloten med

Mitt rum.

Utsikten från Campen, det tyska pansarfordonet Dingo i bakgrunden.

En typisk by byggd i lera.

Åsna är ofta det enda sätt att transportera sig med anledning av den dåliga infrastrukturen.

skinnbyxor, 70-tals solbrillor och ciggar i mungipan hade missat landningsbanan; skönt att Sverige satsar pengar på transporter!

CAMP MARMAL, mitt hem de kommande sex månaderna. Huvuddelen av den svenska styrkan är grupperade på *camp Northen Light* i *Mazar-e-Sharif*. Men några av oss tjänstgjorde på andra ställen, i mitt fall regionstaben (*Regional Command North, RC N*), vid flygplatsen. Den norra regionen leds av Tyskland så *camp Marmal* är tyskdominerat med allt vad det innebär.

Området runt campen mätte 5,5 kilometer och växer kontinuerligt. Campen är som man kan förvänta sig när det är tyska entreprenörer inblandade, preussiskt uppbyggd. Barackerna är placerade i spikraka rader med en logisk numrering, för att även den mest obegåvade skall hitta, jag erkänner, hade IQ fiskmåls och gick vilse de första dagarna. Vi bodde 2-3 personer i små lyhörda rum där man fick nyttja blixtlåsprincipen för att kunna mötas på mitten.

På campen fanns det över 3000 soldater och officerare, alla med olika uppgifter allt i från sjukvård, **QRF** (*Quick Reaction Force*) till transporter

Flera nyanser av brunt

ter. Regionsstaben där jag tjänstgjorde hade sin egen del på campen omgärdad av vaktkurer och taggtrådsstaket.

Vi få nordbor som tjänstgjorde i regionsstaben hade en egen liten oas kallad *Villerkulla*, där inga andra nationer var välkomna om de inte fick en särskild inbjudan.

Regional Command North, RC N

ISAF (International Security Assistance Force) ansvarsområden är indelade i fem geografiska områden. Den norra delen **RCN**, är i sin tur ytterligare indelat i fem områden med **PRT:n** (Provincial Reconstruction Teams), varav ett är det svensk-finska **PRT** Masar-e-Sharif, de övriga **PRT:n** bemannas av Norge, Ungern och Tyskland som ansvarar för två.

På camp *Mike Spann* som ligger cirka 12 kilometer sydväst om Mazar-e-Sharif, finns också ett fåtal svenska och finska officerare och soldater, de tjänstgör i en så kallad **OMLT**, (Operational Mentoring and Liaison Team). Deras uppgift är att fungera som mentorer åt den Afghanska armén, för närvarande stödjer man chefer på kår- och brigadnivå. **OMLT** funktionen har visat sig spela en viktig roll för den Afghanska arméns utveckling, **OMLT** funktionen är något som håller på att utökas och utvecklas än mer. På ordergenomgångar såg man tydligt att Afghanska armén hade anammat **NATO**-standarden för både planering och genomförande av operationer.

En tidig morgon vid en motorverkstad i utkanten av Mazar.

Camp Mike Spann där bland annat Afghanska armén håller till.

Övningsfält vid Mike Spann, i bakgrunden gamla stridsvagnar från den Sovjetiska invasionen.

En polischeckpoint, de har problem på vintern.

Afghansistan är ett krigstrött men hoppfullt land

AFGHANISTAN ÄR ETT LAND som under mer än 25 år har haft krig eller oroligheter. Landet är också ett etniskt och religiöst splittrat land där lokala krigsherrar och klanledare traditionellt har makten över regionerna samtidigt med en svag centralmakt i *Kabul*. Talibanerna har växt sig starkare, även i norr som annars har varit

relativt lugnt. Narkotikahandeln är också en faktor som skapar instabilitet i landet, vallmoodlingarna gör Afghanistan till världens största opium producenter.

Många Afghaner jag träffade berättade om den frustration och matthet de kände inför den rådande situationen i landet. Flertalet berättade också att de inledningsvis hade stora förhoppningar om att levnadssituationen i Afghanistan skulle förbättras då talibanerna kom till makten, då det i många avseenden blev precis tvärtom var det många som tog och fortfarande tar aktivt avstånd från talibanerna och öppet visar sitt förakt.

AFGHANERNA LEVER under besvärliga förhållanden. Landet är stort med en extremt dålig infrastruktur och ofta svår terräng med höga berg och stora ökenområden som helt saknar vägar, detta medför att många byar lever helt isolerade. Enbart en tiondel av landets yta anses vara odlingsbar.

Bonde med sin son, ett barn som borde gå i skolan.

Flera nyanser av brunt

ATT FÅ FÄRSKVATTEN är heller ingen självklarhet då det är begränsad resurs. Fastlandsklimatet som ger kalla vintrar och heta somrar hjälper till att torrlägga landet under långa perioder.

En kall vinter kan dock vara både positiv och negativ. Positiv såtillvida att mycket smältis ger vatten, och att våldsamheterna i regel går på sparlåga vilket ger befolkningen andrum. Negativt är att flertalet av husen är byggda av lera och svåra att värma upp, vilket gör att många fryser ihjäl under vintern.

Den otillgängliga terrängen, begränsade infrastrukturen och extrema miljön ställer därför också hårda krav på soldater och andra organisationer som verkar i området. Vi läser ofta i media att det saknas materiel och att vi har begränsade sjukvårdsresurser, vilket är sant i förhållandet till områdets storlek, antal individer, terräng samt inte minst väderleksförhållanden som påverkar.

Helikoptrarna har en begränsad räckvidd, den minskar dessutom rejält under sommarperioden på grund av den höga värmen. Det förekom ofta att flygningar ställdes in på grund av dåligt väder, så visst finns det en sårbarhet.

När det gäller fordon finns det flera aspekter att ta hänsyn till vilket inte alltid är lätt. Väljer man ett lätt fordon tappar man skyddet, men upplevs som mindre hotfull och du får en bättre kontakt med befolkningen, ett tyngre fordon, ja, du sitter mer skyddad men det blir svårare att ta sig fram på de redan obefintliga vägarna och det är lättare att tappa kontakten med invånaren vilket i sin tur gör att man kanske missar viktig information och snappar inte lika lätt upp eventuella spänningar eller förändringar. Det är hela tiden ett risktagande som man måste vara medveten om.

TROTS DEN LÅGA levnadsstandard och extrema fatigdomen upplevde jag ändå både hopp och optimism. Afghanerna är väldigt gästvänliga och de försöker att leva ett så normalt liv det är möjligt.

Vi får inte heller glömma bort att det finns en hel del positiva förändringar i landet, även om analfabetismen fortfarande är hög är det allt fler unga killar och tjejer som går i skolan. **ISAF** och andra organisationer har vid flertalet tillfällen stöttat utbyggnad av både skolor, sjukhus och annat. Både den Afghanska armén och polisen har utvecklats, men det är en bit till innan de vinner folkets fulla förtroende med all misstro och korruption.

Män utanför blå Moskéen.

En vanlig syn, kvinnan i burka med en man bredvid.

Morgonrusningen i Mazar börjar ta fart.

Tiggande barn eller barn som åt direkt från marken en allt för vanlig syn.

En bakgata i Mazar.

ISAF roll i Afghanistan

Under 2001 presenterades ett **FN** mandat, vilket idag har resulterats i cirka 60 000 tusen soldater från 42 olika nationer verksamma i Afghanistan.

Huvuduppgiften för **ISAF** är att främja säkerheten i landet och på så vis också möjliggöra den sociala och ekonomiska utvecklingen.

Mina uppgifter i den multinationella staben **Regional Command North**. Det tog ett par veckor att hitta min egen plats i denna gigantiska stab, staben hade i stort samma indelning som hemma, J1-J10, men innehållsmässigt var de inte helt lika. För egen del var jag placerad på J5, den sektion som planerar på lite längre sikt, i verkligheten visade det sig att långtidsplanering i den här staben ofta handlade om timmar, i vissa fall fick vi dock flera dagar att lösa uppgiften på. Innan jag åkte ner var jag rädd att jag bara skulle sitta bakom ett skrivbord och aldrig få lämna campen, jag hade fel.

Chefen för **RCN** är en tysk general, huvuddelen av staben är bemannad av tyska officerare, men några få platser är vigda för andra nationer. Över tiden var vi totalt sju svenskar som tjänstgjorde i stabens olika sektioner. Efter två veckor hade alla mina farhågor besannats, jag skulle nöta rumpen bakom ett skrivbord, fick panik. Ungefär samtidigt förstod min närmsta chef, en norsk Överste, att han hade fler i sin sektion som kunde jobba och uppgifterna började samlas på hög, näja jag hade tjuvat om att jag vill jobba, det var därför jag var där. Jag blev planeringsansvarig för det kommande president- och provinsvalet och narkotikafrågor tillsammans med andra uppgifter som låg inom J5.

JAG KÄNDE ETT TAG att jag hade tagit mig vatten över huvudet när det gällde valarbetet, jag hade ingen som helst aning om hur jag skulle angripa problemet, men tänkte hur svårt kan det vara. Systematiskt började jag jobba enligt gammalt hederligt stabsarbete. Det var en hel del faktainhämtning, skapa kontakter med både Afghanska myndigheter, högkvarteret i Kabul, FN, den oberoende valkommittén och många andra. Jag for mellan de olika myndigheterna, Kabul

och de olika **PRT:or** för att samverka, informera och hela tiden själv bli uppdaterad på läget för att tillsammans med övriga staben, kunna förbereda rätt beslutsunderlag till generalen.

Flera nyanser av brunt

➤ **HELA PLANERINGEN** var ett oerhört komplext och krävande arbete med så många olika nationer och organisationer inblandade, språkproblem, tidskrävande transporter och skiftande erfarenheter och kunskaper av stabsarbete inom staben. Även när det gällde planeringen mellan **ISAF** och Afghanerna skiljer det sig en del, **ISAF** har en tendens att hela tiden planera i detalj med fina tidslinjaler och stabsarbetsplaner, Afghanerna jobbar inte riktigt på samma sätt, de planerar inte i regel på lång sikt, några veckor före räcker för dem, självklart beroende på vad det rör sig om, valet var lite annorlunda. Oavsett vad det handlade om, var det viktiga att Afghanerna själva skulle ta ledningen med stöd av **ISAF**.

Avslutningsvis

DET HAR VARIT både givande och utmanande att tjänstgöra i Afghanistan, utmanande såtillvida att jag är van vid en mer rak och kommunikativ ledning inom en stab. Jag upplevde ofta att det fanns en hårt styrd hierarki och feghet hos vissa individer i det tyska systemet, vilket ibland fick till följd att en förskönad lägesbild levererades till chefen, vilket jag anser kunde få förödande konsekvenser. Självklart fanns det många tyskar som var raka och öppna, men jag såg en tydlig skillnad mellan det svenska och tyska ledarskapet. Den berömda uppdragstaktiken nyttjades inte alltid fullt ut.

Stabschefens roll var också något annorlunda, jag är van att stabschefen leder staben, men så var inte fallet här. Jag som ansvarig för en operation var min egen stabschef och hade således full mandat att nyttja alla stabens resurser om jag så behövde, i de fallen nyttjades uppdragstaktiken, men fick till följd att stabschefen

Glada Afghaner.

Kvinnor och barn.

Morgonrusning i Mazar.

En annan variant på bostad.

Afghansk vakt utanför polishögkvarteret.

Det hände en del trafikolyckor i landet, man kan ju undra varför

till våra soldater ska känna trygghet och förtroende för det Försvarsmakten gör.

NÅGONTING SOM JAG alltid kommer att bära med mig är alla möten med människor i en annorlunda kultur som jag bara har skrapat lite på ytan av. Det är också ett privilegium att få ha tagit del av ett litet steg

mot demokrati i landet, presidentvalet, även om det är en lång bit till att vandra. Jag slogs också av att våra soldater och officerare är dugliga och står sig högt bland andra nationer. Vem vet, någon gång i framtiden kanske jag är tillbaka i landet med *flera nyanser av brunt*, som är både vackert, farligt och grönt. ■

Mj Kristina Swaan,
Amf I

Färgglada och vackra fruktständer lyser upp den annars så bruna miljön.

Lika *mycket* SOLDAT

– Kvinnor i Försvarsmakten

Lena Hoffman, Amf 1, ivrig besökare.

Stf CAMf1, Överste Mats Lindberg inledningstalar.

Den 18. juni invigdes en utställning på Vaxholms Fästnings Museum omfattande rubricerat tema.

B-S var inbjuden att övervara invigningen.

Själva utställningen omfattade ett antal militära artiklar samt många bilder och skrifter. Det hela är mycket upplysande och ger en bra bild av kvinnor i dagens försvarsmakt. Kvinnor har deltagit i landets försvar i alla tider i form av frivillighet såsom bl a Lottakåren. Där de har burit viktiga roller. Numera finns kvinnorna i stridande funktioner vilket tydligt framgår av utställningen.

Till invigningen hade kommit erfarna kvinnliga officerare, ungdomar i uppstarten av sin militära karriär samt ett antal presumptiva blivande officerare. Bland besökarna märktes likaledes att antal trotjänare från tidigare SK och KA 1.

Bland politikerna sågs Karin Enström som också klippte öppningsbandet till utställningen – givetvis efter ett passande anförande.

Idégivare och ansvarig för tillkomsten av utställningen var Mj Carl von Gerber, Amf 1.

Vapenbröder – gör ett besök på vårt Museum!

Museichef Erik Himmelstrand hälsar välkommen. I bakgrunden syns Mj v. Gerber.

Del av besökarna. Chefen för Ledningsregementet trea fr vä.

Presentation av utställningen hålls av intendent Louise Tenn.

Fler besökare. I förgrunden till hö Mj Kristina Swaan, Amf 1, nyss hemkommen från Afghanistan.

Johanne Hildebrandt

Svensk soldat – ett otacksamt yrke

Jag är så glad att jag inte blev militär.

Tänk att i hela sitt liv studera och träna upp kunskaper som aldrig kommer att användas, detta i en organisation som ständigt läggs ned och omorganiseras vilket innebär att du måste förvandla dig själv till en fullfjädrad diplomat så fort du närmar dig majors grad.

Din enda chans att få om-sätta dina färdigheter i praktiken är att göra utlands-tjänst, något som i teorin uppmuntras men i praktiken ofta innebär att cheferna blursur för att man åker iväg ett halvår och sviker förbandet här hemma.

Att du lär dig massor har ingen betydelse, inte heller att du sålt ett halvår av ditt liv och varit borta från familj och vänner. Glöm bekräftelse, uppskattning eller förståelse när du kommer hem. Däremot kan du glädjas åt att bli förmånsbeskattad för kost och logi under missionen, även om du bor i stekhett tält och äter burkmat. Eftersom Sverige inte har varit i krig på 200 år finns det inte längre någon riktig förståelse för militärer, varken bland politiker, allmänhet eller hos den egna arbetsgivaren. Ingen minns längre att strid med en motståndare, som inte följer några som helst regler, är smutsigt och brutalt.

Eftersom kärnverksamheten och affärsidén är bortglömd får du utföra dina or-

der och sedan mötas av hycklande, för i Sverige låtsas man inte om att en militär kan hamna i strid, skjuta någon eller dö. Någon som minns det svenska befäl som på bybornas begäran, åkte till Boka i Afghanistan för att driva bort en gangsterledare? De kriminella öppnade eld vilket besvarades, och gangsterledaren dog med en RPG i handen. Det förvandlades i media till att svensken mördade oskyldiga afghaner.

Eller när den före detta befälhavaren för SSG, som deltagit i flera hårda strider i Kongo, hängdes ut för att han inte protesterat när fransmännen bryskt förhört en kongolesisk man. För att inte tala om alla andra incidenter där de inblandade inte känt igen sig hur saken framställt i media.

Nej, det är mycket bättre att jobba som kolumnist/debattör och själv kunna bestämma hur verkligheten ser ut, utan att behöva vara ute på det jobbiga fältet där saker nyanseras.

Vi som skriver får dessutom alltid rätt eftersom vi uttalar oss sist, och efter en hård dags tyckande och några upprörda rop om "Sverige ut ur Afghanistan" är favoritkrogen nära.

Så jag är verkligen själglad att jag inte blev officer.

Men jag hade i alla fall det som krävdes för att sitta hemma och kritisera andra.